

NORGES HØYESTERETT

Den 13. mai 2011 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Skoghøy, Bårdsen og Matheson i

HR-2011-00983-U, (sak nr. 2011/766), sivil sak, anke over kjennelse:

Mørenot AS (advokat Ole-Reinhart Notø)

mot

BerCom AS (advokat Kristian Huser)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Anken gjelder lagmannsrettens avgjørelse av sakskostnadene i en kontraktsrettslig tvist. Spørsmålet er om det er tilstrekkelig grunnlag for å fritta den tapende part fra sakskostnadsansvar, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd.
- (2) BerCom AS, som ble dannet i 2008 ved omdannelse av enkeltpersonsforetaket BerCom – Henrik Bergmann, har utført et markedsføringsprosjekt for Mørenot AS. Prosjektet ble påbegynt av enkeltpersonsforetaket. Etter at det hadde oppstått tvist om gjennomføringen av prosjektet, ble arbeidet med prosjektet stanset i august 2008. Ved stevning 20. juli 2009 til Sunnmøre tingrett gikk BerCom AS til søksmål mot Mørenot AS med krav om betaling av vederlag for utført arbeid på kr 3 600 390. Mørenot AS påstod seg frifunnet og reiste motsøksmål mot Bercom AS og Henrik Bergmann – BerCom med krav om erstatning for mislighold i form av forsinkelse.
- (3) Tingretten avsa 2. mars 2010 dom med denne domsslutning:

”1. Mørenot AS dømmes til å betale Bercom AS kr 250 000 – tohundreogfemtitusen – innen 14 – fjorten – dager etter dommens forkynnelse, med tillegg av renter fastsatt etter lov om forsinket betaling § 3, fra 20. juli 2009 og frem til betaling skjer.

2. Bercom AS dømmes til å betale Mørenot AS erstatning for sakskostnader med kr 290 000 – tohundreognittitusen – innen 14 – fjorten – dager etter dommens forkynnelse.

3. Mørenot AS dømmes til å betale Bercom – Henrik Bergmann erstatning for sakskostnader med kr 26 775 – tjuesekstusensyvhundreogsyttifem – innen 14 – fjorten – dager etter dommens forkynnelse.”

- (4) BerCom AS påanket tingrettens dom, domsslutningen punkt 1 og 2, til Frostating lagmannsrett, mens Mørenot AS inngav avledet anke.
- (5) Lagmannsretten avsa 1. mars 2011 dom med denne domsslutning:
- ”1. I anken: Anken forkastes.**
- 2. I den avledete anken: Anken forkastes.**
- 3. Sakskostnader tilkjennes ikke for noen instans.”**
- (6) Mørenot AS har påanket lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse til Høyesterett. Anken er angitt å rette seg mot lagmannsrettens lovanvendelse og bevisvurdering. BerCom AS har tatt til motmæle.
- (7) Den ankende part, *Mørenot AS*, har i korte trekk anført:
- (8) Både tingretten og lagmannsretten konkluderte med at Mørenot AS hadde vunnet saken i det vesentlige. Mørenot AS bestrider at det foreligger slike tungtveiende grunner som tvisteloven § 20-2 tredje ledd krever for å frita BerCom AS fra sakskostnadsansvar, idet lagmannsretten har lagt til grunn en uriktig forståelse av vurderingsmomentene i § 20-2 tredje ledd bokstav a og b.
- (9) Som begrunnelse for å frita BerCom AS fra sakskostnadsansvar har lagmannsretten uttalt at tvisten for en stor del må sies å være et utslag av dårlig kommunikasjon mellom partene. Dette har imidlertid ikke betydning for om avgjørelsen objektivt bød på tvil. Lagmannsretten har ikke noe sted gitt uttrykk for at det var tvil om hvorvidt Mørenot AS hadde rett til å heve avtalen. Den omstendighet at Mørenot AS’ dokumentasjon vedrørende kravet i den avledede anke var sent fremlagt, har liten eller ingen relevans til sakens hovedtema, som var hvorvidt Mørenot AS hadde rett til å heve avtalen. Dette ble bevismessig avklart før saksanlegget. Det var utenfor Mørenot AS’ kontroll at prosjektet ikke ble fullført i tide, og det er ikke holdepunkter for å bebreide Mørenot AS for at det kom til sak. Dessuten har lagmannsretten uriktig unnlatt å legge vekt på forlikstilbud som Mørenot AS fremsatte ti dager før ankeforhandlingen i lagmannsretten startet.
- (10) Mørenot AS har nedlagt slik prinsippal påstand:
- ”BerCom AS dømmes til å betale Mørenot AS sakskostnader for tingretten kr 290 000, lagmannsretten (i anken) kr 297 000 og Høyesteretts ankeutvalg med kr 12 000, totalt kr 599 000 eks. mva. med tillegg av forsinkelsesrenter etter forsinkelsesrentelovens bestemmelser fra forfall og til betaling skjer.”**
- (11) Subsidiært har Mørenot AS nedlagt slik påstand:
- ”Frostating lagmannsretts avgjørelse om ikke å tilkjenne sakskostnader i sak nr. 10-099811ASD-FROS, oppheves og hjemvises til ny behandling i lagmannsretten.”**
- (12) Ankemotparten, *BerCom AS*, har i korte trekk anført:
- (13) De momenter som etter tvisteloven § 20-2 tredje ledd ”særlig” skal tillegges vekt, er ikke uttømmende. Det overordnede er om ”tungtveiende grunner gjør det rimelig” å frita for sakskostnadsansvar.

- (14) Lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse bygger på momenter som er relevante, og som hører til de som ”særlig” skal tillegges vekt, jf. § 20-2 tredje ledd bokstav a og b. Lagmannsretten har lagt til grunn at Mørenot AS kan klandres for ikke å ha etablert rutiner som sikret en bedre oppfølging og kontroll av prosjektet. Dette momentet er relevant både etter bokstav a og b i § 20-2 tredje ledd. Det var nødvendig for BerCom AS å gå til sak og å anke for å få avklart størrelsen på sitt krav mot Mørenot AS – herunder hvilket krav BerCom AS hadde dersom BerCom AS ble gitt ansvaret for forsinkelsen. Hvor stort krav BerCom AS hadde under ulike forutsetninger, var et like stort tema som hvorvidt Mørenot AS hadde hevingsrett.
- (15) Lagmannsretten har vurdert betydningen av Mørenot AS’ forlikstilbud, men har ikke tillagt det vekt. Siden det var den tapende part som avsto forlikstilbudet, faller dette utenfor § 20-2 tredje ledd bokstav b, men det er likevel relevant. BerCom AS er enig i lagmannsrettens vurdering av forlikstilbudet og viser til den begrunnelse lagmannsretten har gitt.
- (16) BerCom AS har nedlagt slik påstand:

”1. Anken forkastes.

2. Mørenot AS dømmes til å erstatte BerCom AS sakskostnader med kr 10 000 eksklusive merverdiavgift.”

- (17) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (18) Ankeutvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens lovanvendelse og saksbehandling ved avgjørelsen av sakskostnadene og bevisvurderingen så langt den utelukkende gjelder sakskostnadsavgjørelsen, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd. Dette innebærer at utvalget blant annet kan prøve hvorvidt lagmannsretten har forstått og anvendt kriteriene i § 20-2 tredje ledd riktig, herunder om sakskostnadsavgjørelsen bygger på en tilstrekkelig bred vurdering. Den konkrete vurdering av om det foreligger tilstrekkelig tungtveiende grunner for å fritta for kostnadsansvar, kan utvalget derimot som hovedregel ikke prøve. Dette skjønnet kan bare prøves dersom det fremstår som vilkårlig, klart urimelig eller klart uforsvarlig.
- (19) Utvalget er kommet til at anken ikke kan føre frem.
- (20) Det fremgår av tvisteloven § 20-2 første, jf. andre ledd at den parten som fullt ut eller i det vesentlige har vunnet saken, som hovedregel har krav på full erstatning av sine sakskostnader fra motparten. Etter § 20-2 tredje ledd første punktum kan det helt eller delvis gjøres unntak fra denne hovedregel ”hvis tungtveiende grunner gjør det rimelig”. Paragraf 20-2 tredje ledd andre punktum bokstav a–c nevner enkelte momenter som det ved vurderingen skal ”legges særlig vekt på”. Disse momentene glir noe over i hverandre og er ikke uttømmende. Den overordnede norm er at tungtveiende grunner gjør det rimelig å fritta fra sakskostnadsansvar. I Innst. O. nr. 110 (2004–2005) om lov om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven), side 62–63 er det uttalt at ”det vesentlige ved den konkrete lovanvendelse vil være å finne frem til et resultat som fremstår som rettferdig og rimelig”.
- (21) Lagmannsretten har gitt denne begrunnelse for sakskostnadsavgjørelsen:

”Resultatet innebærer, som for tingretten, at Mørenot AS har vunnet saken i det vesentlige, jf tvisteloven § 20-2 annet ledd, jf. § 20-9 annet ledd. Mørenot AS har fått medhold i avgjørelsen av det tvistetema som har vært det helt dominerende i saken,

nemlig spørsmålet om ansvar for forsinkelsen av prosjektet. BerCom AS har fått medhold på enkelte punkter når det gjelder erstatningsutmålingen, men de tilkjente beløp er svært beskjedne i forhold til de krav BerCom AS har fremsatt for så vel tingretten som for lagmannsretten.

Lagmannsretten har likevel kommet til at hver av partene skal dekke egne sakskostnader for både tingretten og lagmannsretten, idet tungtveiende grunner taler for det, jf tvisteloven § 20-2 tredje ledd. Lagmannsretten er av den oppfatning at tvisten for en stor del må sies å være utslag av dårlig kommunikasjon mellom partene, i et prosjekt som forutsatte et nært og omfattende samarbeid. Mørenot AS kan etter lagmannsrettens syn klandres for ikke å ha etablert rutiner som sikret en langt bedre oppfølging og kontroll av prosjektet, både hva angår budsjett og fremdrift. Slike rutiner ville også ha gitt en langt bedre dokumentasjon av prosjektets forløp. Lagmannsretten finner etter omstendighetene ikke å kunne legge vekt på et forlikstilbud fremsatt av Mørenot AS kort tid før ankeforhandlingen. Det er i den forbindelse også sett hen til at dokumentasjonen og begrunnelsen for Mørenot AS sin avledete anke fremstår som mangelfull, noe som gav et svakt grunnlag for noen forliksløsning. De siste deler av dokumentasjonen for motkravet ble først fremlagt under ankeforhandlingen.”

- (22) De momenter lagmannsretten har vektlagt ved vurderingen av om den skal gjøre bruk av unntaksbestemmelsen i § 20-2 tredje ledd, er etter ankeutvalgets syn relevante og har dekning i bevisene i saken. Utvalget finner også lagmannsrettens vurdering tilstrekkelig bred. Det kan heller ikke ses å være noen mangler ved det skjønnet lagmannsretten har utøvd. Den konkrete vurdering av hvorvidt unntaksregelen i § 20-2 tredje ledd bør benyttes, kan utvalget ikke prøve.
- (23) Anken må etter dette forkastes.
- (24) Anken har vært forgyves, og i samsvar med hovedregelen i tvisteloven § 20-2 må BerCom AS tilkjennes sakskostnader for Høyesteretts ankeutvalg. Disse fastsettes i henhold til oppgave fra selskapets prosessfullmektig til 10 000 kroner.
- (25) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Anken forkastes.

2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Mørenot AS til BerCom AS 10 000 – titusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Riktig utskrift: